

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت امور زنان و خانواده
ریاست جمهوری

گزارش طرح ارتقاء تاب آوری اجتماعی زنان و خانواده

اداره کل هماهنگی معاونت رئیس جمهور در امور زنان و خانواده
با همکاری دفتر امور زنان و خانواده استانداری کرمانشاه

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش:	طرح توان‌افزایی و ارتقاء تاب‌آوری اجتماعی در جوامع محلی
کارفرما:	معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری
برگزار کننده:	دفتر امور بانوان و خانواده استانداری کرمانشاه
نام استان:	کرمانشاه
زمان اجرا:	۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

فهرست

۸	۱. دیباچه	۸
۲	۱. مرور ادبیات موضوع	۲
۲	۱-۱. چارچوب مفهومی تاب‌آوری	۲
۳	۱-۲. تعاریف	۳
۴	۱-۳. ظرفیت‌ها در تاب‌آوری	۴
۵	۱-۴. تاب‌آوری و توسعه اجتماعی	۵
۶	۱-۵. سرمایه‌ها در ارتقاء تاب‌آوری	۶
۸	۱-۶. نتیجه‌گیری	۸
۹	۲. نقشه استان	۹
۹	۳. گزارش فاز یک	۹
۹	۳-۱. اقدامات انجام شده مقدماتی در راستای اجرایی‌سازی طرح	۹
۹	۳-۲. اقدامات انجام شده در راستای انتخاب اساتید و شاخص‌های انتخاب اساتید	۹
۱۰	۳-۳. اقدامات انجام شده در راستای انتخاب سازمان‌های مردم‌نهاد و تشکل‌های غیردولتی و شاخص‌های انتخاب آنان	۱۰
۱۰	۳-۴. برنامه اجرایی و زمانبندی اجرای فاز اول طرح	۱۰
۱۱	۳-۵. پیش‌طرح در فاز اول و نتایج حاصله از آن	۱۱
۱۳	۳-۶. گالری تصاویر فاز یک	۱۳
۱۴	۴. گزارش فاز دو	۱۴
۱۴	۴-۱. توزیع فعالیت در مناطق استان	۱۴
۱۶	۴-۲. اقدامات انجام شده در راستای شناسایی نقاط آسیب‌خیز و گروه‌های هدف جهت اجرای فاز دوم طرح	۱۶
۱۶	۴-۳. اقدامات انجام شده در راستای اطلاع‌رسانی جهت حضور گروه‌های هدف در کلاس‌های آموزشی مربوطه	۱۶
۱۶	۴-۴. اقدامات انجام شده در راستای شناسایی و هماهنگی با گروه‌های ذی‌نفع در میان مردم محلی جهت اجرای طرح	۱۶
۱۶	۴-۵. برنامه اجرایی و زمانبندی اجرای فاز دوم طرح	۱۶
۱۸	۴-۶. نتایج حاصل از پیش‌طرح در فاز دوم	۱۸
۱۸	۴-۷. نقاط قوت و ضعف شناسایی شده	۱۸
۲۰	۵. نقشه راه تاب‌آوری محلات	۲۰
۲۰	۵-۱. کرمانشاه - بخش کوزران	۲۰
۲۱	۵-۲. کرمانشاه - شهرک رسالت	۲۱
۲۲	۵-۳. کرمانشاه - شهرک سجادیه	۲۲
۲۳	۵-۴. کرمانشاه - محله شهید	۲۳
۲۴	۵-۵. هرسین - محله پاغلا	۲۴
۲۵	۵-۶. صحنه - صحنه	۲۵
۲۶	۵-۷. سنقر - اردگاه (مهمانشهر هجرت)	۲۶
۲۷	۵-۸. کنگاور - کنگاور	۲۷
۲۸	۵-۹. بیستون	۲۸
۲۹	۵-۱۰. روانسر - روانسر	۲۹
۳۰	۵-۱۱. جوانرود - محله گرگه چال	۳۰
۳۱	۵-۱۲. ثلاث باباجانی - انجیر بوس	۳۱
۳۲	۵-۱۳. ثلاث باباجانی - مرکز شهر	۳۲
۳۳	۵-۱۴. ثلاث باباجانی - تورآباد	۳۳
۳۴	۵-۱۵. ثلاث باباجانی - شهرک سپاه	۳۴
۳۵	۵-۱۶. اسلام‌آباد غرب - منطقه جهاد	۳۵
۳۶	۵-۱۷. اسلام‌آباد غرب - منطقه ولی عصر	۳۶
۳۷	۵-۱۸. دالاهو - ریجاب	۳۷

۳۸	۵-۱۹. دالاهو
۳۹	۵-۲۰. دالاهو- دالاهو
۴۰	۵-۲۱. سرپل ذهاب - روستای بزمیر آباد
۴۱	۵-۲۲. سرپل‌ذهاب- روستای تپانی
۴۲	۵-۲۳. سرپل ذهاب - کمپ زعفران
۴۳	۵-۲۴. سرپل ذهاب- کمپ آنو بانی نی
۴۴	۵-۲۵. سرپل ذهاب- کمپ فولادی
۴۵	۵-۲۶. سرپل ذهاب - کمپ نشاط
۴۶	۵-۲۷. سرپل ذهاب - کمپ تازه آباد
۴۷	۵-۲۸. سرپل ذهاب - کمپ میراث فرهنگی
۴۸	۵-۲۹. گیلانغرب - محله سراب
۴۹	۵-۳۰. گیلانغرب- محله رشیدپور
۵۰	۵-۳۱. قصر شیرین - محله قصر جدید
۵۱	۵-۳۲. قصر شیرین - محله تازه آباد
۵۲	۵-۳۳. کرمانشاه- روستای چشمه سفید
۵۳	۶. سیمای تاب‌آوری
۵۴	۷. سیمای ریسک‌ها
۵۵	۸. نقشه راه

فهرست جداول

۳	جدول ۱. تعاریف تاب‌آوری
۵	جدول ۲. تمایز سه نوع ظرفیت بر اساس معیارهای ذکر شده
۱۱	جدول ۳. مشخصات اعضای سازمانهای مردم‌نهاد و تشکلهای غیردولتی آموزش دیده بعنوان تسهیلگران محلی
۱۵	جدول ۴. توزیع فعالیت‌ها در مناطق استان
۱۷	جدول ۵. مشخصات کلاس‌های آموزشی

فهرست اشکال

۷	شکل ۱. انواع سرمایه‌ها در یک فرایند تاب‌آوری
۸	شکل ۲. ویژگی شهرهای تاب‌آور
۹	شکل ۳. نقشه استان کرمانشاه
۱۰	شکل ۴. برنامه کارگاه
۱۳	شکل ۵. گالری تصاویر فاز ۱
۱۴	شکل ۶. نقشه گستردگی فعالیت‌ها در مناطق استان
۱۹	شکل ۷. نمودار جنسیت شرکت‌کنندگان
۲۰	شکل ۸. سیمای بخش کوزران
۲۰	شکل ۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در بخش کوزران
۲۱	شکل ۱۰. سیمای شهرک رسالت
۲۱	شکل ۱۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در شهرک رسالت
۲۲	شکل ۱۲. سیمای شهرک سجادیه

۲۲	شکل ۱۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در شهرک سجادیه
۲۳	شکل ۱۴. سیمای محله شهیداد
۲۳	شکل ۱۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله شهیداد
۲۴	شکل ۱۶. سیمای محله پاغلا
۲۴	شکل ۱۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله پاغلا
۲۵	شکل ۱۸. سیمای صحنه
۲۵	شکل ۱۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در صحنه
۲۶	شکل ۲۰. سیمای مهمانشهر هجرت
۲۶	شکل ۲۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در مهمانشهر هجرت
۲۷	شکل ۲۲. سیمای کنگاور
۲۷	شکل ۲۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در کنگاور
۲۸	شکل ۲۴. سیمای بیستون
۲۸	شکل ۲۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در بیستون
۲۹	شکل ۲۶. سیمای روانسر
۲۹	شکل ۲۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در روانسر
۳۰	شکل ۲۸. سیمای محله گرگه چال
۳۰	شکل ۲۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله گرگه چال
۳۱	شکل ۳۰. سیمای محله انجیر بوس
۳۱	شکل ۳۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله انجیر بوس
۳۲	شکل ۳۲. سیمای مرکز شهر ثلاث باباجانی
۳۲	شکل ۳۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در مرکز شهر ثلاث باباجانی
۳۳	شکل ۳۴. سیمای محله تورآباد
۳۳	شکل ۳۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله تورآباد
۳۴	شکل ۳۶. سیمای شهرک سپاه
۳۴	شکل ۳۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در شهرک سپاه
۳۵	شکل ۳۸. سیمای محله جهاد
۳۵	شکل ۳۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله جهاد
۳۶	شکل ۴۰. سیمای محله ولی عصر
۳۶	شکل ۴۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله ولی عصر
۳۷	شکل ۴۲. سیمای محله ریجاب
۳۷	شکل ۴۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله ریجاب
۳۸	شکل ۴۴. سیمای محله دالاهو
۳۸	شکل ۴۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در دالاهو
۳۹	شکل ۴۶. سیمای محله دالاهو/دالاهو
۳۹	شکل ۴۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در دالاهو/دالاهو
۴۰	شکل ۴۸. سیمای وستای بزمیر آباد
۴۰	شکل ۴۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در بزمیر آباد
۴۱	شکل ۵۰. سیمای روستای تپانی
۴۱	شکل ۵۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در روستای تپانی
۴۲	شکل ۵۲. سیمای کمپ زعفران
۴۲	شکل ۵۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ زعفران
۴۳	شکل ۵۴. سیمای کمپ آنو بانی نی

۴۳ شکل ۵۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ آنو بانی نی
۴۴ شکل ۵۶. سیمای کمپ فولادی
۴۴ شکل ۵۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ فولادی
۴۵ شکل ۵۸. سیمای کمپ نشاط
۴۵ شکل ۵۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ نشاط
۴۶ شکل ۶۰. سیمای کمپ تازه آباد
۴۶ شکل ۶۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ تازه آباد
۴۷ شکل ۶۲. سیمای کمپ میراث فرهنگی
۴۷ شکل ۶۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ میراث فرهنگی
۴۸ شکل ۶۴. سیمای محله سراب
۴۸ شکل ۶۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله سراب
۴۹ شکل ۶۶. سیمای محله رشیدپور
۴۹ شکل ۶۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله رشیدپور
۵۰ شکل ۶۸. سیمای محله قصر جدید
۵۰ شکل ۶۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله قصر جدید
۵۱ شکل ۷۰. سیمای محله تازه آباد
۵۱ شکل ۷۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله تازه آباد
۵۲ شکل ۷۲. سیمای روستای چشمه سفید
۵۲ شکل ۷۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در روستای چشمه سفید

دیباچه

طرح توان افزایی و ارتقای تاب‌آوری اجتماعی زنان و خانواده‌ها، طی سال ۱۳۹۴ از طریق انعقاد موافقتنامه همکاری فیما بین معاونت امور زنان و خانواده و استانداری‌ها، بصورت پایلوت در ۱۳ استان اجرایی شد. پس از خاتمه اجرای طرح و بررسی گزارش‌های عملکردی استان‌های پایلوت؛ با توجه به نتایج به دست آمده، استقبال مخاطبان و درخواست سایر استان‌ها جهت اجرای طرح، این طرح بعنوان یکی از طرح‌های ملی معاونت امور زنان و خانواده طی سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ از طریق انعقاد موافقتنامه همکاری با استانداری‌های سراسر کشور در دستور کار قرار گرفت. اهداف اصلی دنبال شده در طرح عبارتند از:

- توان افزایی و آشنایی فعالان مدنی و جوامع محلی با فرآیند تحلیل سیستم‌های تاب‌آور
- تقویت تعاملات اجتماعی در جوامع محلی در راستای مواجهه و عبور از چالش‌های اجتماعی و محیط و غلبه بر اینگونه چالش‌ها

- افزایش میزان مشارکت جوامع محلی در برنامه‌ریزی‌ها، مدیریت امور شهری و کاهش آسیب‌های اجتماعی
- دستیابی به نقشه راه ارتقای تاب‌آوری اجتماعی استان

با توجه به اهمیت مفاهیم تاب‌آوری اجتماعی و ضرورت تبیین مفاهیم بصورت صحیح و همچنین جلب مشارکت حداکثری جوامع محلی در راستای مدیریت امور مردمی و اجتماعی و کاهش آسیب‌های اجتماعی مبتلابه؛ مقرر گردید طرح مذکور در ۲ فاز اجرا شود که در فاز اول، ظرفیت‌سازی جامعه مدنی از طریق آموزش و جلب مشارکت ۲۰ نفر از اعضای سازمان‌های مردم‌نهاد بومی فعال در حوزه‌های اجتماعی، خانواده، سلامت و پیشگیری از آسیب‌ها، بعنوان تسهیلگران محلی انجام گیرد. در فاز دوم، تسهیل‌گران بومی به نقاط در معرض آسیب خیز و آسیب پذیر استان اعزام شده و ضمن ارائه آموزش‌های لازم و انتقال مفاهیم مرتبط، با جلب مشارکت جامعه بومی در راستای شناسایی آسیب‌های اجتماعی هر منطقه و ارائه راهکارهای پیشنهادی ارائه شده توسط آنان، اقدام می‌کنند و سپس نقشه راه هر محله جهت تغییر و بهبود وضعیت تنظیم می‌شود. در نهایت با جمع‌بندی نقشه‌های بدست آمده از محله‌های گوناگون، یک پارچه سازی و ارائه نقشه راه استان حاصل گردید.

۱. مرور ادبیات موضوع

۱-۱. چارچوب مفهومی تاب‌آوری

گسترش آسیب‌های اجتماعی و اثرات آن بر جنبه‌های گوناگون جامعه، توجه بیش از پیش سطوح عالی کشور را به این پدیده جلب کرده است. در حال حاضر این ایده به طور گسترده پذیرفته شده که مردم، سازمان‌ها به ابزارها، امکانات و مهارت‌های اساسی نیاز دارند تا با چشم‌انداز ریسک‌های (خطرهای) پیچیده، به هم پیوسته و به طور فزاینده در حال تحول به شکلی مقابله‌کنند تا توانایی استفاده از فرصت‌ها، برای افزایش بهزیستی و رفاه عمومی را داشته باشند.

با این وجود، عملی کردن این ایده کاملاً معقول و پذیرفته شده، آسان نیست. دلیل عمده آن نیز عدم وجود ابزار و مهارت‌های لازم برای تحلیل سیستماتیک (منظم) تاب‌آوری است، به شکلی که بر اساس آن بتوان جنبه‌های مربوط به تاب‌آوری را در برنامه‌ریزی‌های توسعه و اقدامات بشردوستانه وارد کرد.

در این مدل تحلیل تاب‌آوری سیستم‌ها ابزاری است که به متخصصان این حوزه کمک می‌کند تا:

- یک کارگاه موفقیت «تحلیل تاب‌آوری سیستم‌ها برای جوامع محلی با رویکرد زنان و خانواده» را طراحی و برای یک جامعه محلی برگزار نمایند.
- از طریق مشارکت ذی‌نفعان در سطوح محلی بتوانند یک نقشه راه برای افزایش تاب‌آوری کشور، جوامع محلی و انجمن‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه زنان و خانواده طراحی کنند.
- نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل‌ها را در توسعه و برنامه‌ریزی اقدامات داوطلبانه و اجتماعی از طریق کنشگران مدنی (سازمان‌های مردم‌نهاد و تسهیل‌گران فعال حوزه زنان و خانواده) و نهادهای برنامه‌ریز در سطوح ملی و محلی ادغام نمایند.

۱-۲. تعاریف

تاب‌آوری چیست؟

تاب‌آوری، توانایی خانواده‌ها، جوامع محلی و مردم یک کشور برای جذب و بهبود یافتن از شوک است، در حالی که ساختار و منابع (درآمد) زندگی‌شان را برای مواجهه با استرس‌های بلند مدت، دگرگونی و بی‌ثباتی، به طور مثبت تطبیق یا تغییر می‌دهند (میچل، ۲۰۱۳). جدول زیر تعاریف متفاوت دیگری از مفهوم تاب‌آوری را از دیدگاه اندیشمندان در رشته‌های مختلف ارائه داده است.

جدول ۱. تعاریف تاب‌آوری

تعریف	نویسنده
به ظرفیت برآمدن از عهده خطرات ناگهانی پس از پیدایش، تاب‌آوری گفته می‌شود؛ یادگیری ترمیم و بازیابی.	Wildavsky (1991)
تاب‌آوری ظرفیت اضافی یا توانایی یک سامانه برای هضم مشکل است یا میزان مشکلی است که یک سامانه پیش از اینکه ساختار سامانه به‌وسیله تغییر دادن متغیرها تغییر کند، می‌تواند هضم کند.	Holling et al (1995)
تاب‌آوری کیفیت بنیادی اشخاص، گروه‌ها، سازمان‌ها و سامانه‌ها به‌عنوان یک کل است برای پاسخگویی مفید به تغییر چشمگیری که در هنگام از هم گسستن الگوی پیش‌بینی‌شده حوادث رخ می‌دهد، بدون به‌کار گرفتن دوره‌ای طولانی از حرکت رو به پسرفت.	Horne and Orr (1998)
تاب‌آوری توانایی یک شخص یا سازمان برای طراحی سریع و حرکات مثبت انطباقی کاربردی هماهنگ شده با وضعیت اضطراری است، به‌گونه‌ای که فشار کمی را متحمل شود.	Mallak (1998)
با توجه به معانی بلایا، تاب‌آوری محلی بدین معناست که یک منطقه، بدون متحمل شدن ضررهای ویرانگر، خرابی، کم شدن بهره‌وری یا کیفیت زندگی و بدون گرفتن کمک زیاد از طرف جوامع خارجی، قادر به پایداری در برابر یک حادثه طبیعی بسیار بزرگ باشد.	Miletti (1999)
ظرفیت سازگار کردن منابع و مهارت‌های موجود برای سامانه‌های جدید و شرایط عملیاتی.	Comfort (1999)
تاب‌آوری یک فرآیند فعال خوداصلاح‌کننده را شرح می‌دهد. تدبیر آگاهانه و رشد توانایی برای فعالیت به لحاظ روانشناسی در یک سطح بسیار بزرگ، نسبت به انتظار معینی که با توجه به توانایی‌های اشخاص و تجربه‌های پیشین وجود دارد.	Paton, Smith and Violanti (2000)
ظرفیت جوامع یا اکوسیستم‌های آسیب‌دیده برای هضم آثار منفی و ترمیم آن‌ها.	Cardona (2003)
توانایی یک عامل برای برآمدن از عهده فشار یک خطر یا سازگار شدن با آن.	Pelling (2003)
تاب‌آوری اکوسیستمی، ظرفیت یک اکوسیستم است برای تحمل کردن آسیب، بدون هضم شدن در درون شرایط متفاوت کیفی که به‌وسیله مجموعه متفاوتی از فرآیندها کنترل می‌شود.	Resilience Alliance (2005)
ظرفیت یک سامانه، جامعه یا اجتماع در معرض خطرات برای سازگار شدن، مقاومت کردن یا تغییر دادن برای رسیدن به سطح قابل قبولی از عملیات و ساختار و ادامه آن. این موضوع تعیین می‌شود به‌وسیله درجه‌ای که سامانه اجتماعی قادر به سازمان‌دهی خودش است برای افزایش این ظرفیت، آموختن از بلایای گذشته، حفاظت آتی بهتر و بهبود ارزیابی‌های کاهش امکان خطر.	UNISDR (2005)

(منبع: Manyena, 2006: 437)

آستانه بحرانی: نقطه‌ای که تغییری بزرگ در سیستم رخ می‌دهد.

لایه‌های اجتماع: افراد یا گروه‌هایی از مردم با ویژگی‌های مشترک، بسته به بافت یا زمینه، لایه‌ها ممکن است خانواده‌ها، انجمن‌ها، گروه‌ها یا جوامع محلی و مسئولینی از سطوح استانی و ملی (سیستم‌ها یا انجمن‌های بهداشتی و مربوط به سلامت و یا حرفه‌ای و ...) باشند.

ارتقاء تاب‌آوری: مدیریت اثرات شوک‌ها و موضوعات مرتبط با ریسک و تغییرات و بی‌ثباتی‌های آینده با تقویت ظرفیت جذب شوک‌ها، یا با انطباق یافتن برای کاهش در معرض قرارگیری آن‌ها و یا دگرگونی به شکلی که شوک دیگر نتواند اثری بر سیستم داشته باشد.

ریسک (خطر): ترکیب احتمال یک رویداد و پیامدهای منفی آن.

شوک: رویدادی ناگهانی که در اغلب موارد اثر منفی زیادی روی آسیب‌پذیری سیستم و اجزاء آن می‌گذارد. شوک‌ها اثرات منفی (یا مثبت) عمده‌ای را روی معنای زندگی مردم با کارکرد مردم و کشور دارند.

شوک فراگیر: حوادث نادر (بافراوانی کم) که تقریباً بر همه اشخاص در گروه هدف اثر می‌کند. مانند درگیری‌ها، منازعات و جنگ‌های خشونت‌آمیز، فوران آتش‌فشان، زلزله و یا کاهش ارزش پول و یا یک رویداد اجتماعی آسیب‌پذیر که جنبه همگانی در آن جغرافیا گرفته است مانند کودکان کار یا اعتیاد در یک گروه سنی.

شوک ویژه: رویداد مهمی که به طور خاص بر افراد و خانواده‌ها اثر می‌گذارد. مانند مرگ نان آور اصلی و یا از دست دادن فعالیت یا کاری که منبع اصلی درآمد است.

شوک فصلی: مانند سیل که مربوط به فصل بارانی سال است، یا تغییرات در قیمت مواد غذایی، تغییرات قیمت بازار یا شوک در یک محدوده زمانی معین مانند جابجایی‌های مکرر و یا بیماری وبا در بعضی مناطق و کشورها.

استرس (فشار، تنش): روند طولانی مدت که تضعیف‌کننده توانایی بالقوه، یا تعمیق‌کننده آسیب‌پذیری کنشگرهای آن سیستم است.

سیستم: واحدی از اجتماع (مانند فرد، خانواده، گروهی از مردم با ویژگی‌های مشترک، انجمن طایفه و قوم، بوم یا محیط زیست (مانند جنگل) یا نهاد یا وجودی فیزیکی (مانند شبکه زیر ساخت شهری) می‌باشد.

آسیب‌پذیری: تجلی آمادگی یا استعداد ابتلا به آسیب و در معرض قرار گرفتن.

۳-۱. ظرفیت‌ها در تاب‌آوری

ظرفیت جذب (کنار آمدن): توانایی یک سیستم برای آماده بودن، کاهش دادن، و یا جلوگیری کردن از اثرات منفی شوک‌ها، با استفاده از پاسخ‌های مقابله‌ای از پیش تعیین شده، به منظور حفظ و بازگرداندن ساختارها و کارکردهای اساسی و ضروری آن سیستم است. این ظرفیت شامل مکانیسم‌های مقابله‌ای است که در طول دوره‌های شوک مورد استفاده قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، وقتی مردم برای مقابله و غلبه بر ریسک‌ها، بر اساس منابعی که به طور مستقیم در دسترس‌شان است، به ریسک واکنش نشان می‌دهند، از ظرفیت کنار آمدن یا جذب استفاده می‌کنند. منطق زیر بنایی این ظرفیت، عبارت است از: بازسازی یا ترمیم سطح موجود رفاه بلافاصله پس از وقوع یک حادثه.

ظرفیت انطباق: توانایی یک سیستم برای تنظیم، اصلاح و یا تغییر ویژگی‌ها و اعمال آن سیستم است تا آسیب‌های بالقوه آینده را تعدیل کرده و از فرصت‌ها به شکلی استفاده کند تا بتواند به عملکردش، بدون تغییرات عمده کیفی در عملکرد یا هویت ساختاری‌اش، ادامه دهد. به عبارت دیگر به اقدامات فعال یا پیشگیرانه (مورد انتظار) که مردم بر اساس تجربیات گذشته‌شان آن‌ها را به کار می‌گیرند تا درس‌هایی از تجارب گذشته یاد گرفته، و بر اساس این خطرات آینده را پیش‌بینی کرده و معیشت یا کاهش آسیب را تنظیم نمایند. ظرفیت انطباق در راستای تغییرات تدریجی بوده و در جهت حفظ وضع موجود رفاه مردم در مواجهه با خطرات آینده به کار گرفته می‌شود. تفاوت عمده بین ظرفیت‌های کنار آمدن (جذب) و انطباق در محدوده زمانی فعالیت‌هایی است که هر کدام از ظرفیت‌ها به کار می‌گیرند. در حالی که ظرفیت جذب، درگیر ماموریت‌های تاکتیکی و با منطق برنامه‌های کوتاه مدت است، ظرفیت انطباق شامل ماموریت‌های راهبردی و برنامه‌ریزی‌های بلندمدت‌تر را در بر می‌گیرد.

ظرفیت تغییر (تحول، دگرگونی، مشارکتی): توانایی برای ایجاد یک سیستم کاملاً جدید به طوری که شوک دیگر هیچ تاثیری نداشته باشد. این ظرفیت زمانی ضروری است که ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی، سیستم موجود را غیر قابل دفاع می‌کند. مثال‌هایی از ظرفیت تحول می‌تواند شامل: معرفی ساز و کار حل تعارض در یک جامعه محلی، اقدامات برنامه‌ریزی شهری و اقدامات لازم برای از بین بردن کامل فساد و توانایی مردم برای دسترسی به دارایی و گرفتن کمک از پهنه گسترده تر سیاسی و اجتماعی (یعنی از سازمان‌های دولتی و به اصطلاح جامعه مدنی) است که طی آن مردم در فرآیندهای تصمیم‌گیری مشارکت می‌کنند. و از سوی دیگر، با ایجاد موسسات یا توسعه ظرفیت‌های نهادی در سطوح محلی هم رفاه فردی را بهبود می‌بخشند و هم موجب نیرومندی اجتماعی در بحران‌های آینده می‌شوند.

برای تمایز بین این سه نوع ظرفیت بر اساس چهار معیار ذکر شده به جدول زیر توجه کنید:

جدول ۲. تمایز سه نوع ظرفیت بر اساس معیارهای ذکر شده

معیار	ظرفیت جذب	ظرفیت انطباق	ظرفیت تغییر
پاسخ به ریسک	به اعتبار گذشته	مورد انتظار (آینده)	مورد انتظار (آینده)
قلمرو زمانی	کوتاه مدت	بلند مدت	بلند مدت
میزان تغییر	کم، وضع موجود	متوسط، تغییرات افزایشی	زیاد، تغییرات ریشه‌ای
نتیجه	ترسیم سطح فعلی رفاه	تامین رفاه آینده	افزایش رفاه حال و آینده

۴-۱. تاب‌آوری و توسعه اجتماعی

در سالهای اخیر کاربرد مفهوم تاب‌آوری برای سامانه‌های اجتماعی بسیار مورد توجه قرار گرفته است و برخی از محققان کاربرد آن را مورد توجه قرار می‌دهند؛ درحالیکه دیگران نسبت به آن محتاط هستند. بسیاری از کاربردهای عملی که تاکنون صورت گرفته است، برای بررسی روابط تاب‌آوری اجتماعی- اکولوژیکی بوده است؛ برای نمونه: روش‌هایی که به وسیله آن تلاش‌های صورت گرفته برای بهبود تاب‌آوری اجتماعی به تاب‌آوری اکولوژیکی کمک می‌کند. (Davidson ۲۰۱۲: ۱۱۳۹). مطالعاتی که درباره واکنش به آثار خطرات به وسیله بیشاپ و همکاران (۲۰۰۰) و میالر و همکاران (۱۹۹۹) انجام شد، نشان داد که فقط عوامل مهم در تاب‌آوری اجتماعی- اکولوژیکی (یادگیری چگونگی زندگی با تغییر و تردید، ترکیب انواع دانش برای یادگیری و دانش‌اندوزی، و ایجاد فرصت برای خود سازماندهی و ایجاد پیوند) تاب‌آوری را افزایش نمی‌دهند بلکه وجود آنها با سطح مشارکت در فعالیت‌ها و گروه‌های اجتماعی (برای نمونه: عضویت در انجمن‌ها و گروه‌های فعالیت اجتماعی) همبستگی دارد. از این مشاهده می‌توان نتیجه گرفت که با فعالیت در زمینه کاهش خطرات، امکان خطر در جامعه می‌تواند کاهش یابد حتی اگر اعضای جامعه به خودی خود دست به کاری نزنند. وجود تعداد بیشتری از مردم در فعالیت‌های اجتماعی، حس مسئولیت‌پذیری اجتماعی، سودمندی و حل مسئله را ایجاد می‌کند و در نتیجه، تاب‌آوری آن‌ها در برابر بلایا و حوادث طبیعی یا خطرات اجتماعی بیشتر خواهد بود.

با وجود اینکه تحقیق بیشتر درباره این مسئله الزامی است، این تحقیق این امکان را روشن کرد که راهبردهای کاهش خطرات با توسعه اجتماعی ارتباط داده شوند و مکمل فعالیت‌های توسعه اجتماعی با آموزش خطرات خاص و فعالیت‌های کاهش ارتباط داده شوند. کی یفر (۱۹۸۴) و پیتون و بیشاپ (۱۹۹۶)، راهبردهای تفویض قدرت اجتماعی را این چنین تشریح کردند: توسعه مشارکت اجتماعی، افزایش کنترل مشاهده شده توسط ذی‌نفعان، آسان‌سازی شناخت اجتماعی از مشکلات و تدوین و توسعه راهبردهایی برای حل مساله یا فائق شدن بر مشکلات بر اساس روش‌هایی سازگار با نیازها، سامانه‌ها و ارزش‌های یک اجتماع خاص. برای تقویت تفویض قدرت، یک روش اجتماعی برای تصمیم‌گیری توصیه شده است. مشارکت در شناخت مشکلات مشترک و گسترش و اجرای راه‌حل برای آن‌ها، توسعه پیروز شدن بر مشکل با تمرکز بر مشکل، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و تعهد عملی را آسان می‌کند. تمرکز روی اقدام فعالانه در مسائل برجسته به پروراندن سودمندی و مشارکت گروه‌های ذینفع و افراد کمک می‌کند؛ بنابراین در این مدل تفویض قدرت، عوامل کلیدی می‌توانند در این کلمات خلاصه شوند: سودمندی، پیروز شدن بر مشکل یا مساله، تقویت حس مسئولیت‌پذیری اجتماعی و ساختارهای پشتیبانی که به طور خلاصه در بالا شرح داده شد. مبنای تفویض قدرت فقط یکبار ایجاد می‌شود؛ گام بعدی شناخت تغییر اجتماعی، شرکت داشتن اعضای جامعه برای ایجاد پشتیبانی

متقابل (کمک کردن به گسترش مسئولیت‌پذیری اجتماعی و پشتیبانی جامعه) و فرصت‌هایی برای تحت فشار قرار دادن نهادهای اجتماعی و حاکمیتی (کمک کردن به توسعه سودمندی و پیروز شدن بر مشکل با تمرکز بر مشکل) است؛ همچنین شاید سودمندی به هم پیوسته (مشارکت تعاملی)، یک شاخص خوب برای سطح همکاری و کمک موجود در درون یک اجتماع باشد و در نتیجه، شاید تا اندازه‌ای احتمال موفقیت راهبردهای کاهش مساله یا مشکل را ایجاد کرده که نیاز دارد تا عملیات به هم پیوسته و منظم پذیرفته و اجرا شوند.

نقش مدیریت بحران و تاب‌آوری اجتماعی شامل ترکیب و تطبیق دورنماها / نیازهای به دست آمده از مشاوره اجتماعی در درون یک بافت راهبردی شده و تا جایی که ممکن است برای تهیه اطلاعات و منابع لازم برای تقویت تفویض قدرت، خودیاری و ارتقاء تاب‌آوری جست و جو می‌شود؛ بنابراین نهادهای سیاست‌گذار در حوزه‌های اجتماعی (به عنوان مثال معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری) به عنوان مشاور جوامع عمل می‌کنند نه به عنوان هدایت کننده فرآیند تغییر؛ علاوه بر این، شاید پذیرش یک راهبرد رشدگرا، برای ارتقای شایستگی و تاب‌آوری اعضای جامعه، بافتی را آماده کند که موجب تاب‌آوری مداوم در طی زمان شود. نادر بودن خطرات و یا ریسک‌ها و شوک‌ها، یک پیامد مهم دارد؛ برای نمونه: یک الگوی کمبود یا خسارت به راهبردهایی می‌انجامد که اعضای جامعه را به اینکه برای کاهش خسارتهای ناشی از خطرات، سرمایه مالی یا اجتماعی خود را خرج تقویت یا اصلاح خانه یا ساختمانشان کنند، تشویق می‌کند. از دیدگاه دیگر رشد، تمرکز روی سرمایه‌گذاری در اصلاح ساختاری برای افزایش ارزش سرمایه‌ای اموال، افزایش ارزش فروش دوباره یا کاهش هزینه‌های بیمه‌ای خواهد بود و این یعنی نشان دادن منافع اجتماعی و شخصی که از انجام فعالیت‌های کاهش خطر معین به دست می‌آید؛ بنابراین، این روش از تمرکز روی ارزش‌سازی محلی و محیط و توسعه راهبردهای هدایت شده به سوی حفظ کیفیت درک شده زندگی در رابطه با فعالیت خطرات، ریسک‌ها و یا شوک‌ها دفاع می‌کند «ادامه تفویض قدرت قانونی و در نتیجه شایستگی‌هایی که تاب‌آوری را در برابر مصائب پی‌ریزی می‌کنند شامل ادغام سودمندی به هم پیوسته، توانایی‌های فائق آمدن بر مشکل و پشتیبانی از حس تعلق و هویت اجتماعی می‌شود. این، موضوع توانایی برای واکنش در برابر مصائب را طوری پرورش خواهد داد و تقویت خواهد کرد که خسارت و بی‌نظمی را به حداقل برساند و رشد را ارتقا دهد. این موضوع از طریق طرح‌ها و فعالیت‌هایی که مشارکت اجتماعی را در حل مشکل تقویت می‌کنند، به آسانی انجام می‌شود؛ اگر از همان ابتدا فعالیت اجتماعی بر یک حادثه خطرناک خاص استوار باشد، این موضوع به‌طور ویژه‌ای اهمیت می‌یابد.» (رمضانزاده لسبویی، ۱۳۹۳).

خصوصیات یک جامعه (شهر یا محله) تاب‌آور

امروزه برای درک ویژگیها و خصوصیات جوامع تاب‌آور مطالعات زیادی صورت گرفته است؛ برای نمونه: کای و همکاران (۲۰۱۱): ۳۶۹-۳۶۰ مطالعه‌ای با عنوان «شناسایی مطلوبترین استراتژی‌های بهبود تاب‌آوری اکولوژیکی در برابر سیل در مناطق آسیب پذیر اکولوژیکی» را انجام داد؛ هرچند او در مطالعه تنها به بررسی عوامل سیلاب در یک شهر کوچک پرداخت اما در مطالعه خود به این نتیجه رسید که مسائل مدیریت در تاب‌آوری بسیار مهم است:

- توانایی تحمل شوک‌ها و ضربه‌های وارده از یک خطر به گونه‌ای است که آن خطر (ریسک‌ها و یا شوک‌ها) تبدیل به سانحه نشوند (تا احتمال شکست را کاهش دهد)
- توانایی برگشت به عقب پس از سانحه (تا بتواند پیامدهای شکست را کاهش دهد)
- امکان و فرصت برای تغییر و پذیرش پس از سانحه (تازمان موردنیاز برای بهبودی و همچنین مقدار آسیب‌پذیری را کاهش دهد)

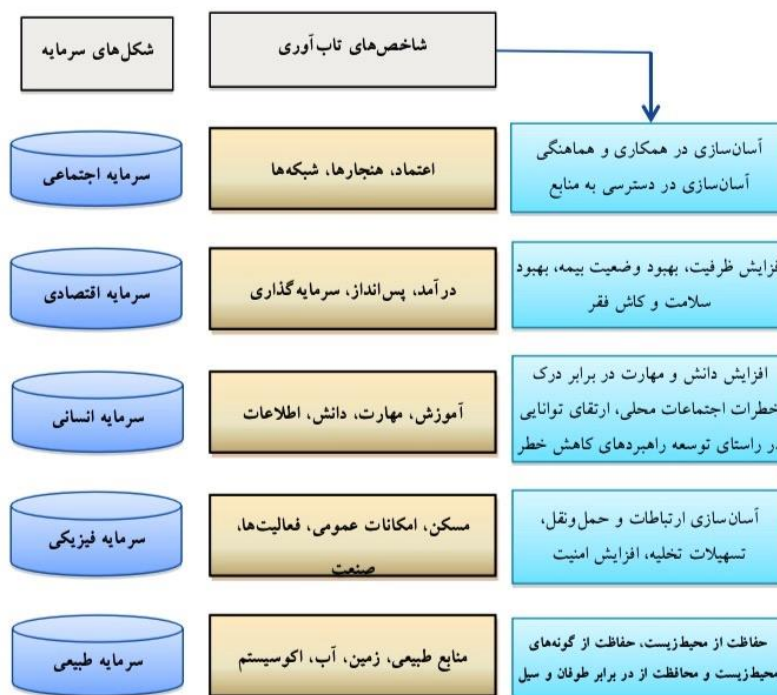
۱-۵. سرمایه‌ها در ارتقاء تاب‌آوری

برای ایجاد شهرها، محله‌ها و یا جوامع تاب‌آور با تأکید بر نقش مدیران محلی، اشکال مختلف سرمایه نقش دارند که سرمایه اجتماعی با تأکید بر مؤلفه‌های اعتماد، شبکه‌ها و هنجارها یکی از انواع سرمایه تأثیرگذار می‌باشد. سرمایه اجتماعی تاریخچه‌ای بس طولانی و نامحسوسی در میان علوم اجتماعی دارا می‌باشد. اولین کسی که این اصطلاح را به کار بردنانی فان بود. بعدها جیمز کلنن نقش شرکت اجتماعی را در شکل‌گیری فرهنگ و تعلیم و تربیت شرح داد. (قالیباف و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۳). سرمایه اجتماعی یکی از ابعاد برجسته تحقیقاتی علوم اجتماعی است، این اصول اجتماعی باعث تقویت افراد و گروهها می‌شود.

« سرمایه اجتماعی با عضویت در گروه‌ها و انجمن‌ها، اهداف گروهی را مثل دموکراسی، مشارکت و توسعه اجتماعی را تقویت می‌کند. » (پوتنام، ۲۰۰۲: ۶۹). پوتنام مدعی است که « شرکت در اجتماع مانند شبکه‌های رسمی و شبکه‌های غیررسمی جامعه، مرکز اصلی مفهوم سرمایه اجتماعی است » (۲۰۰۰: ۵۶). سرمایه اقتصادی، انسانی، سرمایه فیزیکی و سرمایه طبیعی از انواع سرمایه‌های دیگر هستند که در مجموع به صورت یک سامانه در عملکرد اجتماعات تاب آور تأثیرگذار هستند (Mayunga, ۲۰۰۷). «سرمایه اقتصادی که درآمد پولی و سایر منابع مالی و دارایی‌ها و نیز تجلی نهادی آن یعنی حقوق مالی را در برمی‌گیرد. سرمایه اقتصادی سیال تر است و به آسانی به سرمایه اجتماعی و فرهنگی تبدیل می‌شود، در مقابل، قابلیت تبدیل سرمایه اجتماعی به سرمایه فرهنگی پرهزینه تر است. » (نوربخش، ۱۳۹۰: ۱۱۱-۱۱۲) سرمایه انسانی بیشتر آموزش، مهارت و دانش مدیران و سطوح محلی در برابر ریسک‌ها و خطرات را شامل می‌شود. آموزش و ظرفیت سازی کاهش خطرپذیری بلایا در سطح محلات به عنوان یکی از اصولی است که در فرآیند مدیریت تاب آوری و بلایا پیوسته باید مورد توجه قرار گیرد. سرمایه فیزیکی شامل مسکن، امکانات عمومی و ... است که آسان سازی در ارتباطات و حمل و نقل از زیرمجموعه‌های آن به شمار می‌رود و در نهایت، سرمایه طبیعی هم شامل منابع طبیعی، آب و اکوسیستم می‌باشد که در این بخش باید گونه‌های خاص گیاهی و جانوری و شرایط محیط طبیعی زندگی افراد و حفاظت از آنها در برابر بلایا محافظت شوند»

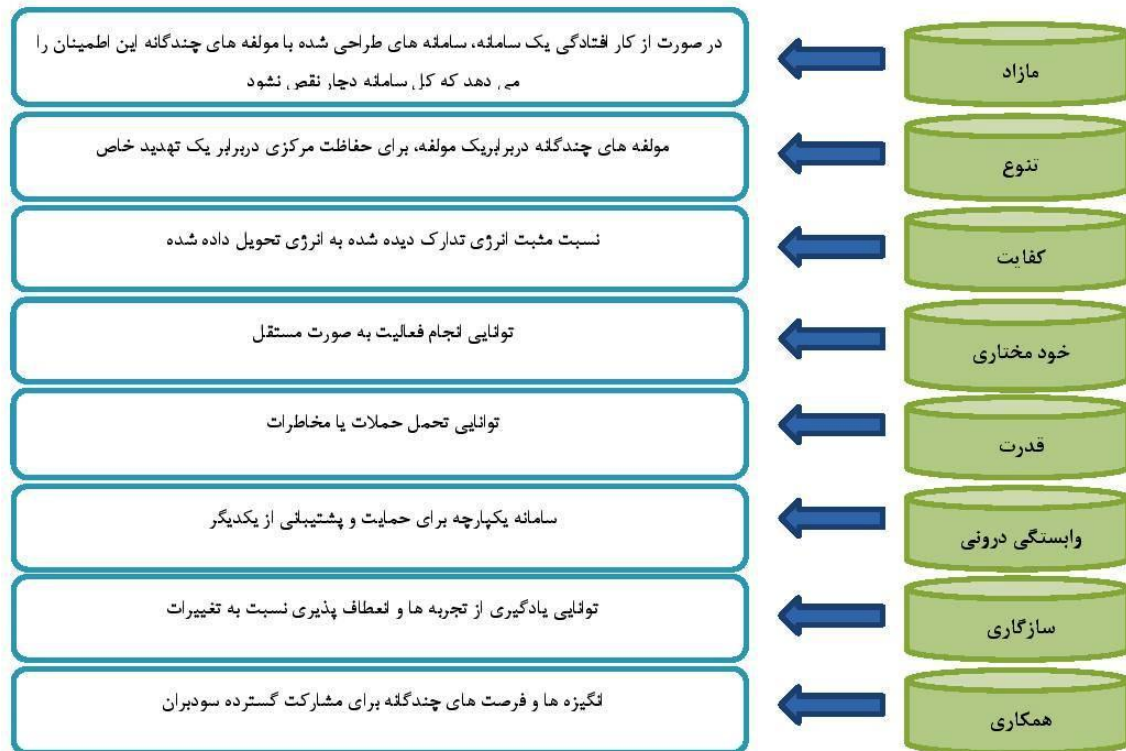
از مهمترین خصوصیات جوامع تاب آور، عملکرد سرمایه انسانی در شهرها است. سرمایه انسانی، مهارت، دانش و سطح اطلاعاتی جوامع را در ارتباط با بهبود وضعیت تاب آوری می‌سنجد. افزایش دانش و مهارت در برابر درک خطرات شهروندان، ارتقای توانایی در راستای توسعه راهبردهای کاهش خطر از مهمترین ویژگیهای جوامع تاب‌آور می‌تواند دانسته شود که برای ایجاد این وضعیت آموزش به عنوان یک اصل ضروری پیوسته مورد تأکید برنامه‌ریزان است. در رابطه با آموزش خطرات، این فرآیند می‌تواند به وسیله آماده کردن شهروندان با طرحهای خطری که چالشهای بالقوه، فرصتها و رفتارهایی که به وسیله اجتماع در برابر خطر صورت می‌گیرد را شرح دهد و همچنین توسعه راهبردهای استفاده کردن از آنها یا مدیریت و احاطه کردن آنها را شرح می‌دهند.

برای ایجاد جوامع تاب آور در برابر بلایا و خطرات پنج سرمایه، اجتماعی، اقتصادی، انسانی، فیزیکی و طبیعی تأثیرگذار هستند. برای ایجاد جوامع تاب‌آور در سالهای اخیر، این رویکرد بسیار مورد بررسی قرار گرفته است. راه‌های بسیاری زیادی هم برای ایجاد جوامع تاب‌آور ارائه شده است. شکل ۱ نوع تقسیم بندی سرمایه‌ها و نقش آن‌ها را در تاب‌آوری جوامع به تصویر می‌کشد.

شکل ۱. انواع سرمایه‌ها در یک فرآیند تاب‌آوری

شکل ۲ هشت ویژگی شهرهای تاب‌آور را از دیدگاه گودزچالک مطرح می‌کند که این ویژگیها عبارت‌اند از: تنوع، کفایت، خودمختاری، قدرت، وابستگی درونی، سازگاری، مازاد و همکاری. خودمختاری شهرها بر توانایی انجام فعالیتهای مدیریت شهری به صورت مستقل تأکید دارد. قدرت هم بر توانایی و مقاومت شهر در راستای مقابله با انواع بلایا و خطرات اشاره دارد و نیز همکاری و سازگاری بر میزان مشارکت شهروندان.

شکل ۲. ویژگی شهرهای تاب آور

۶-۱. نتیجه گیری

آموزش در سطوح مختلف جامعه با هدف حفظ امنیت به ویژه در زمان وقوع خطرات و شرایط پس از وقوع، اهمیت بیشتری دارد. مهمترین اقداماتی که نهادهای برنامه ریز در این زمینه می‌توانند انجام دهند عبارتند از: آگاهی و برنامه‌های آموزشی درباره کاهش خطرپذیری، برنامه‌های آموزشی برای مقامات محلی و مدیران جامعه، برنامه‌ها و تمرینهای مشارکتی برای اعتمادسازی و مشارکت ذی نفعان در جوامع محلی و در نهایت، در راستای تاب‌آوری جوامع به لحاظ رویکردی و بر اساس قوانین موجود در کشور ابتدا باید میزان تاب‌آوری در ابعاد مختلف با تأکید بر شاخصها و معیارهای قابل سنجش مورد واکاوی قرار بگیرد. طرح ارتقا تاب‌آوری زنان و خانواده ابتکاری است که از سال ۱۳۹۵ تاکنون توسط معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری در سطح ملی و با همکاری بخش‌ها و نهادهای ذیربط در استانها برنامه‌ریزی و اجرا شد تا بتواند ضمن آموزش و توسعه ظرفیتهای فردی و گروهی برای ارتقاء تاب‌آوری اجتماعی زنان و خانواده در سطوح محلی، جوامع را به:

- درک فعال از چشم انداز ریسک و چگونگی اثر آن بر سیستم و چگونگی کنش‌های جامعه در هر زمینه
- تعیین این که در کدام لایه جامعه آن خطرات به بهترین شکل مدیریت شوند
- و استفاده از مجموعه‌ای از اصول تاب‌آوری به منظور تقویت ظرفیت سیستم برای جذب شوک و یا انطباق و تغییر به طوری که کمتر در معرض شوک قرار گیرند تا با برنامه ریزی مشارکتی و تقویت لایه‌های اجتماعی، بتوانند ارتقا تاب‌آوری اجتماعی حوزه زنان و خانواده از کوتاه تا بلند مدت را محقق سازند.

۲. نقشه استان

شکل ۳. نقشه استان کرمانشاه

۳. گزارش فاز یک

۳-۱. اقدامات انجام شده مقدماتی در راستای اجرایی‌سازی طرح

شناسایی تسهیل‌گرسطح ۱ متخصص، آموزش دیده و مورد تایید معاونت امور زنان و خانواده که تسلط کافی بر موضوع داشته و سابقه همکاری با معاونت را در طرح‌های سال گذشته موضوع تاب‌آوری داشته‌اند که اسم ایشان طی هماهنگی با استان و مکاتبه از سوی معاونت امور زنان و خانواده به استان‌ها اعلام گردید و دعوت ایشان برای اجرای طرح و هماهنگی زمانی برای ارائه خدمات متناسب با طرح صورت پذیرفت.

هماهنگی برای برگزاری نشست توجیهی توسط دفتر امور زنان و خانواده استانداری، با حضور تسهیلگر سطح ۱، جهت تبیین اهداف طرح و چگونگی اجرای بهینه آن در سطح استان، با توجه به سوابق اجرایی و گزارش‌های اجرای پروژه طی سال‌های گذشته و توجیه کارشناسان مرتبط با طرح در استانداری و مشاوران امور بانوان فرمانداری‌های سطح استان انجام گردید. سایر تجهیزات مطابق دستورالعمل ارسالی از سوی معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری و چک لیست اقلام و لوازم و الزامات برگزاری کارگاه آموزشی نیز تهیه شد (به‌طور مثال: لوازم التحریر مورد استفاده در کارگاه، مکان برگزاری، لوازم کمک آموزشی مانند ویدئو پروژکتور، پرینتر و ...). امکانات صوتی و سرمایشی محل برگزاری قبل از اجرای کارگاه بازبینی و نواقص برطرف گردید.

۳-۲. اقدامات انجام شده در راستای انتخاب اساتید و شاخص‌های انتخاب اساتید

انتخاب اساتید برای هر کدام از استان‌ها بر اساس ارزیابی‌های معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری در طرح تاب‌آوری سال‌های ۹۶-۱۳۹۵ و با توجه به توانایی تسهیل‌گران، شناخت نسبت به اقلیم و آسیب‌های استان و تجربه موفق در همکاری با معاونت امور زنان و خانواده و باتوجه به شاخص‌های زیر صورت گرفته است.

- تخصص، مدرک تحصیلی
- تجربه کار تسهیل‌گری در سطح استان

- تسلط کامل بر آمار آسیب‌های اجتماعی استان
- اجرای طرح‌های پژوهشی و آموزشی متعدد مرتبط در این زمینه
- استناد برجسته کشوری

۳-۳. اقدامات انجام شده در راستای انتخاب سازمان‌های مردم‌نهاد و تشکل‌های غیردولتی و شاخص‌های

انتخاب آنان

سازمان‌های مردم‌نهاد بومی فعال در حوزه‌های اجتماعی، خانواده، سلامت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی در سراسر استان بر اساس شاخص‌های زیر و مکاتبه با کارشناسان امور بانوان فرمانداری‌ها و معرفی از سوی آنها انجام شد. هم‌چنین هماهنگی با کارشناسان دفتر امور اجتماعی و فرهنگی استانداری، بهزیستی و فرمانداری‌های سراسر استان در بخش سازمان‌های مردم‌نهاد نیز در این زمینه صورت پذیرفت:

- فعال و خود انگیخته در حوزه‌ی آسیب‌های اجتماعی به ویژه زنان و خانواده
- فعال در سمن‌های مرتبط با دفتر امور بانوان یا مراکز مرتبط با آسیب‌های اجتماعی
- اطمینان از مشارکت در اجرای مرحله‌ی دوم طرح
- توانایی تسهیل‌گری
- حداقل تحصیلات کارشناسی

۳-۴. برنامه اجرایی و زمانبندی اجرای فاز اول طرح

• به مدت ۵ روز • ۱۲ الی ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۹۷	مدت زمان
• ۱۵ اسفند ۱۳۹۷ • به مدت سه ساعت	زمان جلسه توجیهی
• برنامه آموزشی و الزمات و جزوات آموزشی و کمک آموزشی توسط اساتید و تسهیل‌گران از یک هفته قبل در اختیار استانداری قرار گرفت	ارسال بسته توجیهی

شکل ۴. برنامه کارگاه

خلاصه اجرای کارگاه:

این کارگاه آموزشی با حضور ۲۳ نفر از نمایندگان سازمان‌های مردم‌نهاد فعال معرفی شده از سوی فرمانداری‌ها و به تسهیل‌گری جناب آقای دکتر مقدسی به مدت ۵ روز در اردیبهشت ماه در سالن کنفرانس دفتر امور بانوان و خانواده استانداری برگزار گردید. این کارگاه با رویکرد آموزش مشارکتی و شیوه‌های خلاق آموزشی مباحثی از جمله: تاریخچه تاب‌آوری و تعاریف آن، ریسک‌ها، شوک‌ها، استرس‌ها و تاثیر آن بر سیستم، شناسایی شکاف‌ها در تاب‌آوری سیستم و تدوین نقشه‌راه تاب‌آوری سیستم در گروه‌ها مورد بحث و تمرین قرار گرفت.

جدول ۳. مشخصات اعضای سازمانهای مردم نهاد و تشکلهای غیر دولتی آموزش دیده بعنوان تسهیلگران محلی

ردیف	نام و نام خانوادگی	نام سازمان ذیربط	مدرک و رشته تحصیلی	ساعات حضور در کارگاه
۱	گیتی صیادی	موسسه مهرگان	فوق لیسانس راهبردی سازمانها	۳۶
۲	پرستو آفریدنده	مرکز سلامت روان محلی آفرینش	ارشد روانشناسی	۳۶
۳	خدیجه عزیزی	انجمن اتیسم (آرمان سپید) کانون ناشنوایان	فوق لیسانس کودکان استثنایی	۳۶
۴	لادن جلالوند	انجمن اندیشه	فوق لیسانس روانشناسی	۳۶
۵	فرشته گازپور	موسسه پیشگیری از آسیبهای رفتاری	فوق لیسانس مدیریت خدمات بهداشت و درمان	۳۶
۶	رضیه نادری	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان ثلاث	کارشناسی مشاوره	۳۶
۷	شناو درویشی	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان ثلاث	ارشد علوم تربیتی	۳۶
۸	زینب محمدی	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان ثلاث	کارشناسی روانشناسی	۳۶
۹	گلاره ویسی	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان ثلاث	ارشد علوم تربیتی	۳۶
۱۰	شهین احمدیار	-	دانشجوی دکتری مشاوره	۳۶
۱۱	مهرداد زمانی	-	ارشد مردم شناسی	۳۶
۱۲	الهام پروانه	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان گیلانغرب	فوق لیسانس روانشناسی عمومی	۳۶
۱۳	حدیث حیدری راد	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان گیلانغرب	فوق لیسانس روانشناسی عمومی	۳۶
۱۴	پرستو امامی	مرکز سلامت روان قصرشیرین	لیسانس روانشناسی	۳۶
۱۵	حمیرا احمدی	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان روانسر	دانشجوی دکتری تربیتی	۳۶
۱۶	رقیه شکری	نحوای به زیستی	فوق لیسانس روانشناسی بالینی	۳۶
۱۷	زهرا سادات محسنی	انجمن پویا گران اصلاح کزیهای رفتاری و اعتیادهای نوین	فوق لیسانس مشاوره	۳۶
۱۸	بهنام فرهادی	موسسه گلهای ارکید	کارشناس مددکاری	۳۶
۱۹	پری کریمی مقدم	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان کنگاور	کارشناسی ارشد روانشناسی	۳۶
۲۰	یوسف سهیلی	-	ارشد مشاوره	۳۶
۲۱	میلاد بسطامی	-	کارشناسی پژوهش در علوم اجتماعی	۳۶
۲۲	روناک رستمی	در حال ثبت سمن با موضوع پیشگیری از آسیبهای اجتماعی	کارشناسی مددکاری	۳۶
۲۳	سهیلا همتی	کانون فرهنگی اجتماعی بانوان شهرستان اسلام آباد غرب	کارشناسی ارشد بالینی	۳۶

۳-۵. پایش طرح در فاز اول و نتایج حاصله از آن (مبتنی بر پیش‌آزمون و پس‌آزمون)

در فاز اول طرح که ۵روز (۳۶ ساعت آموزشی) به طول انجامید، نمایندگان ۲۳ سازمان مردم‌نهاد و فعال اجتماعی به عنوان تسهیل‌گر سطح ۲ تحت آموزش قرار گرفتند. مطالب و سر فصل‌های آموزشی بر اساس محتوای در نظر گرفته شده توسط معاونت امور زنان و خانواده که در اختیار اساتید قرار گرفته بود، تدریس گردید. لازم به ذکر است فرآیند آموزشی به صورت کارگاهی طراحی و شرکت‌کنندگان علاوه بر یادگیری مطالب تئوری در قالب گروه‌های ۶-۵ نفره به تمرینات عملی پرداختند.

نقاط قوت شناسایی شده توسط تسهیلگر سطح یک:

- مشارکتی بودن پروژه در محتوا و شکل
- افزایش تعامل سمن‌ها با همدیگر و با دفتر امور بانوان
- انگیزه‌ی بالای تسهیل‌گران محلی در یادگیری و تمرین تکنیک‌های تسهیل‌گری

نقاط ضعف شناسایی شده تسهیلگر سطح یک:

- عدم آشنایی قبلی شرکت‌کنندگان کارگاه با مبحث تاب‌آوری اجتماعی
- عدم حضور کارشناسان امور بانوان فرمانداری‌ها

نقاط قوت شناسایی شده کارشناس طرح در دفتر امور زنان و خانواده استانداری:

- برنامه ریزی دقیق جهت اجرای دوره
- توزیع بسته‌های آموزشی ویژه تسهیلگران سطح ۲
- مکان مناسب آموزشی با امکانات لازم
- انتخاب افراد با سطح علمی بالاتر و فعالیت مرتبط از سوی شهرستانها
- تأمین و تخصیص اعتبار پروژه قبل از اجرا
- متناسب بودن موضوع طرح با مسائل و نیازهای جامعه
- حضور پیوسته کارشناسان دفتر امور بانوان در کارگاه

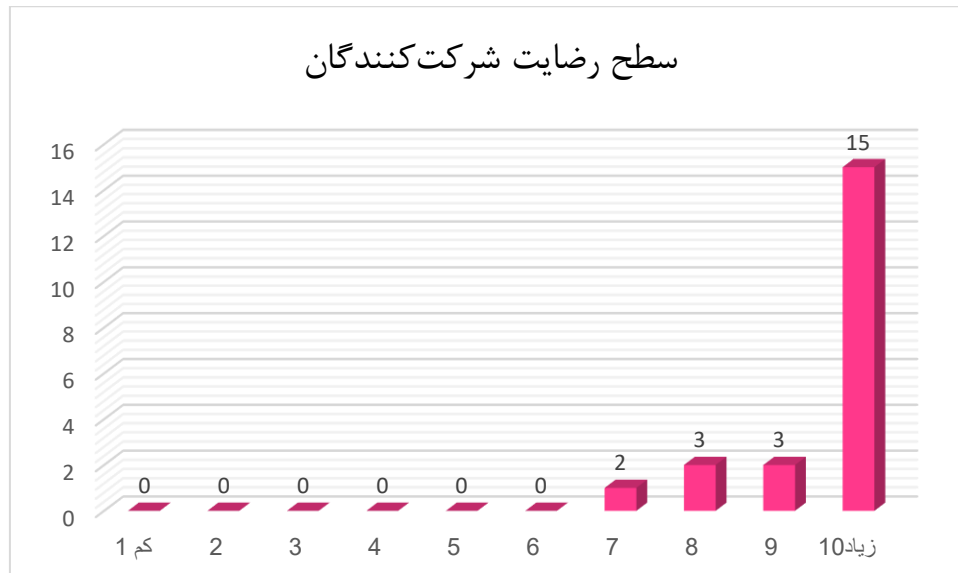
نقاط ضعف شناسایی شده توسط کارشناس طرح در دفتر امور زنان و خانواده استانداری:

- طولانی بودن زمان جهت آموزش
- با توجه به بعد مسافت شهرهای استان و کمبود امکانات اعتبار تخصیص یافته در مرحله اول

سطح کلی رضایت از کارگاه

فرم‌های ارزیابی شرکت‌کنندگان در کارگاه نشان از رضایت بالای آنها از برگزاری کارگاه داشت و میزان رضایت نسبی آنها از سطح برگزاری کارگاه به طور میانگین بالای ۸۸ در صد بوده است. جدول شماره ۳ سطح کلی رضایت شرکت‌کنندگان از کارگاه را به صورت تفکیکی نشان می‌دهد.

جدول ۴. سطح کلی رضایت شرکت‌کنندگان از کارگاه

۳-۶. گالری تصاویر فاز یک

شکل ۵. گالری تصاویر فاز ۱ طرح ارتقای تاب‌آوری اجتماعی

جدول ۴. توزیع فعالیت‌ها در مناطق استان

شهرستان	محله
دالاهو	بخش گهواره
دالاهو	دهستان ریجاب
دالاهو	کتابخانه
سرپل ذهاب	کمپ پارک نشاط
سرپل ذهاب	کمپ محله تازه آباد
سرپل ذهاب	کمپ محله آئوبانی نی
سرپل ذهاب	کمپ محله فولادی
سرپل ذهاب	روستای بزمیرآباد
سرپل ذهاب	کمپ محله زعفران
سرپل ذهاب	روستای تپانی
سرپل ذهاب	کمپ محله میراث فرهنگی
کرمانشاه	بخش کوزران
کرمانشاه	محله شهید
کرمانشاه	روستای چشمه سفید
کرمانشاه	شهرک سجاده
کرمانشاه	شهرک رسالت
گیلانغرب	محله سراب
گیلانغرب	محله رشیدپور
قصر شیرین	محله قصرجدید
قصر شیرین	محله تازه آباد
ثلاث	انجیربوس
ثلاث	مرکز شهر
ثلاث	نورآباد
ثلاث	شهرک سپاه
سنقر	مهمانشهر هجرت دارالقرآن ام البنین
صحنه	محله زیرجاده
کنگاور	مدرسه عصمتیه
هرسین	محله پاقله - مسجد شمسی
هرسین	بخش بیستون
روانسر	زمین شهری
جوانرود	محله گرگ چال
اسلام آباد غرب	شهرک جهاد
اسلام آباد غرب	شهرک ولیعصر

۲-۴. اقدامات انجام شده در راستای شناسایی نقاط آسیب خیز و گروه‌های هدف جهت اجرای فاز دوم

طرح

- هماهنگی و برگزاری جلسه‌ای با حضور فرماندار و روسای ادارات با هدف معرفی طرح در تمامی شهرستانها
- بررسی جمعیتی و جغرافیایی مناطق شهری و حاشیه‌ای شهر با کمک کارشناس امور اجتماعی فرمانداری و کارشناسان امور بانوان و خانواده فرمانداری
- شناسایی انواع آسیب‌های اجتماعی محلات و جمع بندی آنها با توجه به اطلاعات و گزارشات فرمانداری‌ها
- پایش محلی و انتخاب چند محله که آسیب‌های اجتماعی بالاتری داشتند و ورود به آنها جهت اجرای طرح

۳-۴. اقدامات انجام شده در راستای اطلاع رسانی جهت حضور گروه‌های هدف در کلاس‌های آموزشی

مربوطه

- اطلاع رسانی محلی و کمک از افراد موثر
 - بهره گیری از ثبت نام کنندگان در مراحل اولیه
 - اطلاع رسانی فراخوان در مساجد منتخب محلات آسیب خیز.
 - اطلاع رسانی در نشستهایی که امام جماعت و معتمدین محل با مردم داشتند.
 - استفاده از کانون‌های مساجد و پایگاههای بسیج جهت اطلاع رسانی.
 - تنظیم برنامه اجرایی کارگاه با نظر ثبت نام کنندگان در کارگاه.
- ## ۴-۴. اقدامات انجام شده در راستای شناسایی و هماهنگی با گروه‌های ذی نفوذ در میان مردم محلی

جهت اجرای طرح

- ارتباط گیری با بانوان موثر در محل
- به دلیل اجرای طرح‌های اجتماع محور از سوی سمن‌ها در محلات پرخطر افراد در دسترس بودن
- آگاهی بیشتری تسهیل گران و درس آموزی از پروژه مشابه سال گذشته برای انتخاب محلات

۵-۴. برنامه اجرایی و زمانبندی اجرای فاز دوم طرح

- برگزاری نشست با مدیران شهرستانی جهت هماهنگی برای ورود به محلات (یک هفته)
 - ارتباط با جامعه محلی، اطلاع رسانی اولیه و هماهنگی ورود به محلات در سطح محلی (دو هفته)
 - برگزاری کارگاه‌های آموزشی و جلب مشارکت جامعه محلی در راستای شناسایی آسیب‌های اجتماعی محلی و بهره گیری از ظرفیت‌های مشارکتی جامعه محلی و راهکارهای عملیاتی برای کاهش آسیب (یک تادو ماه)
 - طراحی و تدوین نقشه راه محلی با مشارکت جامعه محلی (دو هفته)
 - ترسیم نقشه راه ارتقاء تاب آوری استان (یک هفته)
- مقرر گردید تا ده روز بعد از اجرای کارگاه درفاز اول تسهیلگران سطح دو، برنامه اجرایی خود را طبق شیوه نامه اجرایی طرح بر مبنای ۶۰ ساعت آموزشی و توجیهی برای مردم محله بعد از مشورت و همفکری با مردم محلی تنظیم و به کارشناس فرمانداری و در نهایت به کارشناس مجری طرح ارائه دهند.
- اکثر تسهیلگران با توجه به وقت آزاد شرکت کنندگان، جدول زمانبندی اجرای کارگاه را در طی ماه میارک رمضان شروع و به پایان رساندند.
- در این فاز، ۳۳ محله و روستای آسیب خیز از ۱۰ شهرستان تحت پوشش طرح قرار گرفت. میزان ساعات آموزشی به طور میانگین برای هر محله ۶۰ ساعت و در مجموع ۱۹۸۰ ساعت آموزشی بوده است که در قالب فعالیتهای تسهیل گری و آموزش مشارکتی، انجام شده است.

جدول ۵. مشخصات کلاس‌های آموزشی

عنوان ریسک یا شوک	تعداد متریان (زنان و خانواده‌های محلی)	میزان ساعت تدریس و تسهیلگری	نام آموزشگر محلی (عضو سازمان غیردولتی)	نام شهر / منطقه / محله
فقر اقتصادی	۳۶	۶۰	پرستو آفریننده	کرمانشاه / بخش کوزران
بیکاری	۳۱	۶۰	لادن جلالوند	کرمانشاه / شهرک رسالت
افزایش آمار طلاق	۷۰	۶۰	خدیدجه عزیزی	کرمانشاه / شهرک سجادیه
ناامنی اجتماعی	۱۵	۶۰	گیتی صیادی	کرمانشاه / روستای چشمه سفید
تعارضات زناشویی	۳۱	۶۰	گیتی صیادی	کرمانشاه / محله شهید
تعارضات والدین و فرزندان	۶۰	۶۰	زهرالسادات محسنی	هرسین / محله پاغلا
اعتیاد	۳۵	۶۰	بهنام فرهادی	صحنه
نامنی	۵۰	۶۰	یوسف سهیلی	سنقر / اردوگاه / مهمانشهر هجرت
خشکسالی‌های پی در پی	۳۵	۶۰	پری کرمی مقدم	کنگاور
بی سواد و کم سواد	۳۱	۶۰	یوسف سهیلی	بخش بیستون
مهاجرت	۳۱	۶۰	حمیرا احمدی	روانسر
افزایش آمار طلاق	۳۵	۶۰	رقیه شگری	جوانرود / محله گرگه چال
خشکسالی‌های پی در پی، افزایش ریزگردها	۳۱	۶۰	رضیه نادری	ثلاث باباجانی / انجیربوس
تعارضات والدین و فرزندان	۳۵	۶۰	رضیه نادری	ثلاث باباجانی / مرکز شهر
تخریب جنگل	۴۰	۶۰	گلاره ویسی	ثلاث باباجانی / نورآباد
آسیب‌های ناشی از زلزله	۵۰	۶۰	گلاره ویسی	ثلاث باباجانی / شهرک سپاه
فقر	۵۰	۶۰	سهیلا همتی	اسلام آباد غرب / منطقه جهاد
آسیب‌های ناشی از زلزله	۵۰	۶۰	سهیلا همتی	اسلام آباد غرب / منطقه ولیعصر
تخریب جنگل	۵۰	۶۰	مهرداد زمانی	دالاهو / دالاهو
افزایش ریزگردها	۴۰	۶۰	مهرداد زمانی	دالاهو / ریجاب
اعتیاد	۴۰	۶۰	مهرداد زمانی	دالاهو
آسیب‌های ناشی از زلزله	۳۰	۶۰	مراد پوردهقان	سرپل ذهاب / روستای بزمیرآباد
آسیب‌های ناشی از زلزله	۱۲۰	۶۰	مراد پوردهقان	سرپل ذهاب / روستای تپانی
آسیب‌های ناشی از زلزله	۳۵	۶۰	مراد پوردهقان	سرپل ذهاب / کمپ زعفران
آسیب‌های ناشی از زلزله	۳۱	۶۰	مراد پوردهقان	سرپل ذهاب / کمپ آنوبانی نی
آسیب‌های ناشی از زلزله	۳۱	۶۰	مراد پوردهقان	سرپل ذهاب / کمپ فولادی
آسیب‌های ناشی از زلزله	۳۱ نفر	۶۰	روناک رستمی	سرپل ذهاب / کمپ نشاط
آسیب‌های ناشی از زلزله	۳۱	۶۰	روناک رستمی	سرپل ذهاب / کمپ تازه آباد
بیکاری	۳۰	۶۰	حدیث حیدری راد	گیلانغرب / سراب
اعتیاد	۲۹	۶۰	الهام پروانه	گیلانغرب / رشیدپور
تعارضات زناشویی	۳۰	۶۰	پرستو امامی	قصر شیرین / تازه اباد
افزایش آمار طلاق	۳۱	۶۰	پرستو امامی	قصر شیرین / محله قصر جدید

۶-۴. نتایج حاصل از پایش طرح در فاز دوم

• مبتنی بر نتایج ارزیابی تسهیلگر سطح ۲

با توجه به آسیب‌های اجتماعی موجود و پیشرفت آنها که به صورت سونامی جامعه را درگیر کرده است، پیشنهاد می‌شود، دولت نقش جدی تری در رابطه با کنترل و پیشگیری داشته باشد. اجرای دوره تاب‌آوری اجتماعی در این شرایط یک اقدام خوب، اما کافی نیست. مردم در این شرایط نیاز به تغییر نگرش و کار فرهنگی عمیق دارند. قبل از اجرای طرح تاب‌آوری باید در این خصوص زمینه‌سازی کرد و در این صورت اگر این طرح به خوبی انجام شود، نقش بی‌بدیلی در کاهش آسیب‌های اجتماعی خواهد داشت. در هر صورت زمانی می‌توان گفت طرح موفق عمل کرده است که راهکارهای ارائه شده مورد توجه مسئولین باشد و بتوانند آنها را عملی سازند.

مشارکت موثر گروه‌های محلی برای شرکت در کارگاه و فرآیند اجرایی طرح، درگیر نمودن در فرآیند تدوین برنامه‌ریزی مشارکتی برای اولویت‌بندی مسائل محلات و فعالیت‌های میدانی برای شناخت ظرفیت‌ها، سرمایه‌ها و دارایی‌های محلات نشان از ارتباط موثر شرکت کنندگان از مدل اجرایی طرح می‌دهد. شایان ذکر است این طرح در محلات با شرایط یکسانی روبرو بوده است و محلاتی که سازمان‌های مردم‌نهاد و تسهیل‌گران تجربه مشارکتی را از قبل در آنها داشته است، میزان پیشرفت و اعتماد عمومی نسبت به طرح بالاتر بوده است. با عنایت به برگزاری طرح در حاشیه شهرها از سویی فرصت مغتنمی برای شرکت در کارگاه و از سویی بانوان روستاها در مناطق دوردست استان، با عنایت به دغدغه‌ها و آسیب‌هایی که با آن مواجه هستند، کمتر زمانی برای شرکت منظم در کارگاه داشته که جذب این نوع مخاطبین تجربه و تخصص کار با این نوع مخاطبین را می‌طلبد و این مشارکت در فرآیند طرح منظم و توسعه یافت.

• مبتنی بر نتایج ارزیابی تسهیلگر سطح ۱ و کارشناس طرح تاب‌آوری در دفتر امور زنان و خانواده استانداری

ارزیابی بر اساس مشاهدات و بازدیدهای میدانی صورت‌پذیرفته و شاخص‌هایی مانند مشارکت افراد و گروه‌های محلی، درگیر نمودن شرکت کنندگان در انتخاب و اولویت‌بندی مساله، بهره‌گیری از ظرفیت‌های محلی برای حل مساله و مشکل مطرح شده و میزان ارتباط موثر تسهیل‌گر سطح ۲ با جامعه محلی در نظر گرفته شده است.

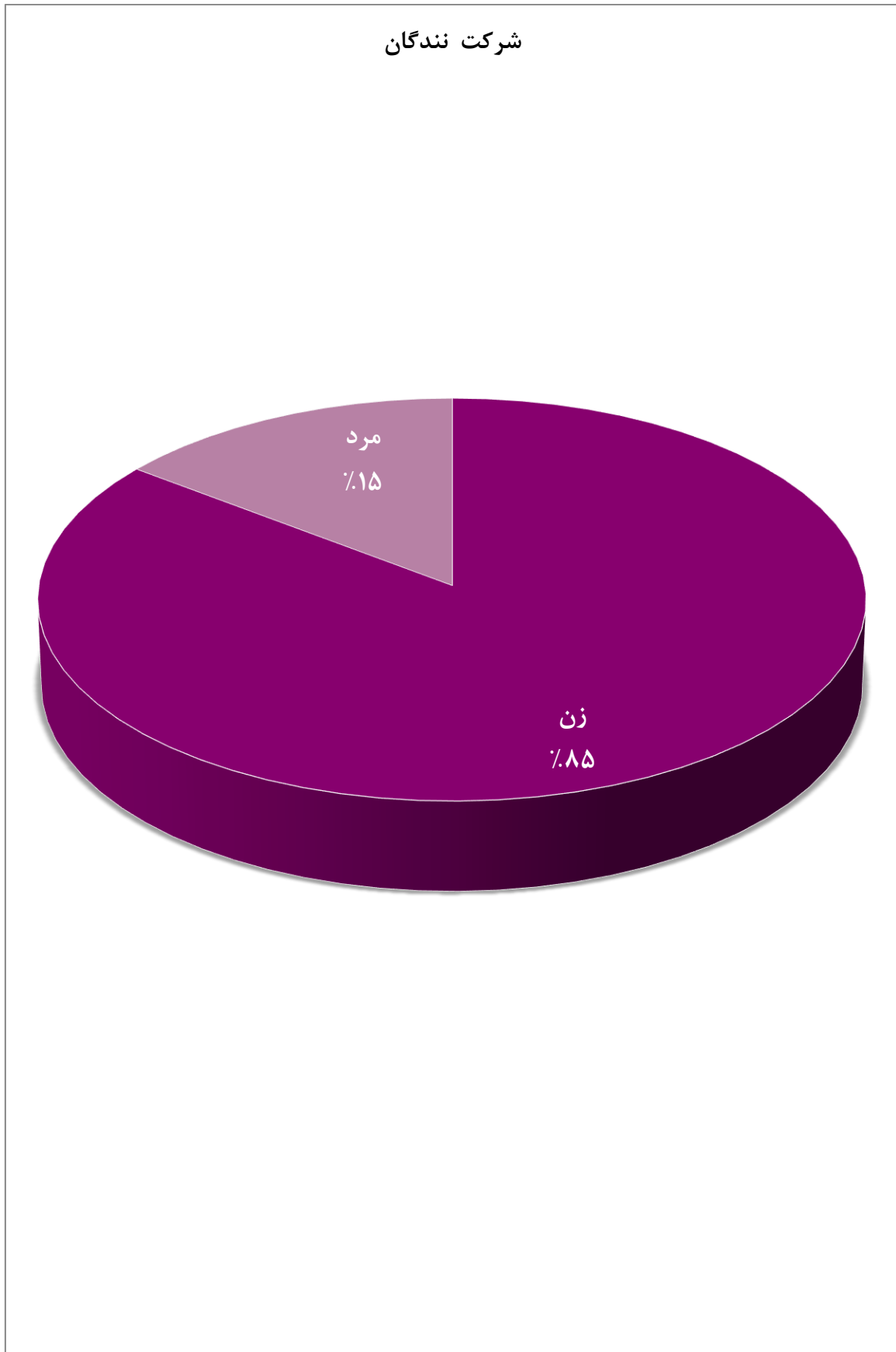
۷-۴. نقاط قوت و ضعف شناسایی شده (از نگاه تسهیلگر سطح ۲، کارشناس طرح در دفتر امور زنان و

خانواده استانداری و تسهیلگر سطح ۱، نظرسنجی از شرکت‌کنندگان در کارگاه‌ها)

- اجتماع محور بودن طرح.
- توجه ویژه مدیرکل محترم امور بانوان و خانواده به اجرای طرح و تاکید ایشان به کارشناسان فرمانداری جهت همکاری و همراهی با تسهیلگر.
- برگزاری دوره به صورت کارگاه مشارکتی و ایجاد جذابیت در بین شرکت کنندگان با کارهای گروهی.
- عدم محدودیت جنسی و سنی و تحصیلاتی و اجتماعی و ...

• نقاط ضعف

- عدم حضور و همکاری بعضی از کارشناسان فرمانداریها در محلات علی‌رغم برگزاری جلسه توجیهی و آموزشی.
- مناسب نبودن مکان کارگاهها در محلات در اکثر شهرستانها به خاطر عدم همکاری سایر ارگانها.
- مناسب نبودن زمان اجرای کارگاهها با توجه به مصادف شدن با ماه کشاورزی در استان گیلان
- حضور افراد توجیه نشده در کارگاه باعث اختلال در اجرای کارگاه به صورت صحیح شده بود.
- ضعف نظارت و پیگیری از طرف کارشناسان فرمانداری در شهرستانها.

شکل ۷. نمودار جنسیت شرکت‌کنندگان

۵. نقشه راه تاب‌آوری محلات

۵-۱. کرمانشاه - بخش کوزران

- سیمای محله

شکل ۸. سیمای بخش کوزران

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در بخش کوزران

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• فقر اقتصادی	• فراگیر و بلند مدت	• محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماه • بلند مدت: ۲ سال

شکل ۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در بخش کوزران

۲-۵. کرمانشاه - شهرک رسالت

- سیمای محله

شکل ۱۰. سیمای شهرک رسالت

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله یک

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• بیکاری	• فراگیر و بلند مدت	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماه • بلندمدت: ۳ ساله

شکل ۱۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در شهرک رسالت

۳-۵. کرمانشاه – شهرک سجادیه

- سیمای محله

نام محله	• شهرک سجادیه
گروه مخاطب	• زنان سرپرست خانواده
نوع ریسک	• افزایش آمار طلاق
زمان اجرا	• بهار و تابستان ۱۳۹۷
میزان	• ۶۰ ساعت
نام تسهیلگران	• خدیجه عزیزی

شکل ۱۲. سیمای شهرک سجادیه

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در شهرک سجادیه

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• افزایش آمار طلاق	• فراگیر و ویژه	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۱۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در شهرک سجادیه

۴-۵. کرمانشاه – محله شهید

- سیمای محله

شکل ۱۴. سیمای محله شهید

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله شهید

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• تعارضات زناشویی	• فراگیر	• محله	• کوتاه مدت: ۳ ماه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۱۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله شهید

۵-۵. هرسین - محله پاغلا

- سیمای محله

• پاغلا	نام محله
• خانواده‌های ساکن محله	گروه مخاطب
• تعارضات والدین و فرزندان	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• زهرالسادات محسنی	نام تسهیلگران

شکل ۱۶. سیمای محله پاغلا

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله پاغلا

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• تعارضات والدین و فرزندان	• فراگیر	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماهه • بلند مدت: ۱/۵ ساله

شکل ۱۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله پاغلا

۵-۶. صحنه - صحنه

- سیمای محله

• صحنه	نام محله
• خانواده‌های درگیر اعتیاد	گروه مخاطب
• اعتیاد	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• بهنام فرهادی	نام تسهیلگران

شکل ۱۸. سیمای صحنه

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در صحنه

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• اعتیاد	• فراگیر و بلند مدت	• محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماه • بلند مدت: ۲ سال

شکل ۱۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در صحنه

۵-۷. سنقر - ورودگاه (مهمانشهر هجرت)

• سیمای محله

• مهمانشهر هجرت	نام محله
• ساکنین و مهاجرین مهمانشهر	گروه مخاطب
• نامی اجتماعی	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• یوسف سهیلی	نام تسهیلگران

شکل ۲۰. سیمای مهمانشهر هجرت

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در مهمانشهر هجرت

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوکی)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• نامی	• فراگیر	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۲۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در مهمانشهر هجرت

۸-۵. کنگاور - کنگاور

- سیمای محله

• کنگاور	نام محله
• ساکنین محلی و روستایی	گروه مخاطب
• خشکسالی‌های پی در پی	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• پری کرمی مقدم	نام تسهیلگران

شکل ۲۲. سیمای کنگاور

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در کنگاور

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• خشکسالی‌های پی‌درپی	• فراگیر و بلند مدت	• محلی و روستایی	• کوتاه مدت: ۶ ماهه • بلند مدت: ۳ یاله

شکل ۲۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در کنگاور

۹-۵. بیستون

- سیمای محله

نام محله	• بیستون
گروه مخاطب	• ساکنین محلی
نوع ریسک	• بی سواد و کم سواد
زمان اجرا	• بهار و تابستان ۱۳۹۷
میزان ساعت	• ۶۰ ساعت
نام تسهیلگران	• یوسف سهیلی

شکل ۲۴. سیمای بیستون

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در بیستون

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• بی سواد و کم سواد	• بلند مدت و ویژه	• محلی	• کوتاه مدت: ۶ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۲۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در بیستون

۱۰-۵. روانسر - روانسر

- سیمای محله

• روانسر	نام محله
• ساکنین محلی	گروه مخاطب
• مهاجرت	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• حمیرا احمدی	نام تسهیلگران

شکل ۲۶. سیمای روانسر

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله یک

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• مهاجرت	• فراگیر	• عمومی و شهرستان	• کوتاه مدت: ۶ ماهه • بلندمدت: ۲ ساله

شکل ۲۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در روانسر

۱۱-۵. جوانرود - محله گرگه چال

• سیمای محله

نام محله	• گرگه چال
گروه مخاطب	• زنان محلی سرپرست خانواده
نوع ریسک	• افزایش آمار طلاق
زمان اجرا	• بهار و تابستان ۱۳۹۷
میزان ساعت	• ۶۰ ساعت
نام تسهیلگران	• رقیه شکری

شکل ۲۸. سیمای محله گرگه چال

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله گرگه چال

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• افزایش آمار طلاق	• فراگیر و ویژه	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۲۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله گرگه چال

۱۲-۵. ثلاث باباجانی - انجیر بوس

• سیمای محله

• انجیر بوس	نام محله
• زنان و دختران جوان	گروه مخاطب
• بیکاری	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• رضیه نادری	نام تسهیلگران

شکل ۳۰. سیمای محله انجیر بوس

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله یک

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوگ)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• بیکاری	• فراگیر و بلند دمدت	• محله انجیر بوس	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: ۲ساله

شکل ۳۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله انجیر بوس

۱۳-۵. ثلاث باباجانی - مرکز شهر

• سیمای محله

• مرکز شهر ثلاث باباجانی	نام محله
• پدران و مادران	گروه مخاطب
• تعرضات والدین و فرزندان	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• رضیه نادری	نام تسهیلگران

شکل ۳۲. سیمای مرکز شهر ثلاث باباجانی

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در ثلاث باباجانی

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• تعرضات والدین و فرزندان	• فراگیر	• محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: ۱ ساله

شکل ۳۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در مرکز شهر ثلاث باباجانی

۱۴-۵. ثلاث باباجانی – تورآباد

• سیمای محله

• تورآباد	نام محله
• جامعه محلی	گروه مخاطب
• تخریب محیط زیست	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• گلاره ویسی	نام تسهیلگران

شکل ۳۴. سیمای محله تورآباد

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در نورآباد

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• تخریب محیط زیست	• ویژه و فصلی	• محله تورآباد	• کوتاه مدت: ۳ ماهه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۳۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله تورآباد

۱۵-۵. ثلاث باباجانی - شهرک سپاه

• سیمای محله

• شهرک سپاه	نام محله
• زنان ساکن محله شهرک	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• گلاره ویسی	نام تسهیلگران

شکل ۳۶. سیمای شهرک سپاه

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در شهرک سپاه

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	• ویژه و فصلی	• جامعه محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: یکساله

شکل ۳۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در شهرک سپاه

۵-۱۶. اسلام آباد غرب- منطقه جهاد

• سیمای محله

شکل ۳۸. سیمای محله جهاد

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در منطقه جهاد

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• فقر اقتصادی	• راگیر	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۳۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله جهاد

۱۷-۵. اسلام آباد غرب- منطقه ولی عصر

• سیمای محله

• منطقه ولی عصر	نام محله
• زنان محلی	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• سهیلا همتی	نام تسهیلگران

شکل ۴۰. سیمای محله ولی عصر

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله ولی عصر

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
		• محله	

شکل ۴۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله ولی عصر

۱۸-۵. دالاهو- ریجاب

- سیمای محله

نام محله	• ریجاب
گروه مخاطب	• زنان جامعه محلی
نوع ریسک	• تخریب جنگل و محیط زیست
زمان اجرا	• بهار و تابستان ۱۳۹۷
میزان ساعت	• ۶۰
نام تسهیلگران	• مهرداد زمانی

شکل ۴۲. سیمای محله ریجاب

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله ریجاب

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• تخریب محیط زیست و جنگل	• ویژه وفصلی	• محلی	• کوتاه مدت: ۱ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۴۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله ریجاب

۱۹-۵. دالاهو

• سیمای محله

• دالاهو	نام محله
• جامعه محلی (زنان محلی)	گروه مخاطب
• افزایش ریزگردها	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• مه‌رادی زمانی	نام تسهیلگران

شکل ۴۴. سیمای محله دالاهو

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در دالاهو

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• افزایش ریزگردها	• ویژه وفصلی	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۴۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در دالاهو

۲۰-۵. دالاهو- دالاهو

• سیمای محله

شکل ۴۶. سیمای محله دالاهو/ دالاهو

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در دالاهو/ دالاهو

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• اعتیاد	• فراگیر	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۴۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در دالاهو/ دالاهو

۵-۲۱. سرپل ذهاب - روستای بزمیر آباد

• سیمای محله

• روستای بزمیر آباد	نام محله
• زنان و دختران روستایی	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• مراد دهقان پور	نام تسهیلگران

شکل ۴۸. سیمای روستای بزمیر آباد

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در روستای بزمیر آباد

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	• ویژه و فصلی	• روستایی و محلی	• کوتاه مدت: ۱ ماه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۴۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در بزمیر آباد

۵-۲۲. سرپل‌ذهاب - روستای تپانی

• سیمای محله

• روستای تپانی	نام محله
• زنان محلی	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• مراد پور دهقان	نام تسهیلگران

شکل ۵۰. سیمای روستای تپانی

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در روستای تپانی

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	• ویژه و وفصلی	• روستایی و محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۵۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در روستای تپانی

۵-۲۳. سرپل ذهاب - کمپ زعفران

• سیمای محله

• کمپ زعفران	نام محله
• ساکنین کمپ	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله و اعتیاد	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• ماد پور دهقان	نام تسهیلگران

شکل ۵۲. سیمای کمپ زعفران

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در کمپ زعفران

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله و اعتیاد	• ویژه و فراگیر	• اجتماع محلی محدود	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۵۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ زعفران

۵-۲۴. سرپل ذهاب- کمپ آنو بانى نى

- سیمای محله

• کمپ اتوباتى تى	نام محله
• ساکنین کمپ (زنان)	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• مراد پوردهقان	نام تسهیلگران

شکل ۵۴. سیمای کمپ آنو بانى نى

- نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در کمپ اتوباتى تى

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	• ویژه	• اجتماع محدود محلی	• کوتاه مدت: یک ماهه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۵۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ آنو بانى نى

۵-۲۵. سرپل ذهاب- کمپ فولادی

• سیمای محله

• کمپ فولادی	نام محله
• زنان و دختران ساکن کمپ	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• مراد پور دهقان	نام تسهیلگران

شکل ۵۶. سیمای کمپ فولادی

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در کمپ فولادی

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوگ)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	• ویژه	• اجتماع محلی محدود	• کوتاه مدت: ۱/۵ ماهه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۵۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ فولادی

۵-۲۶. سرپل ذهاب - کمپ نشاط

• سیمای محله

• کمپ نشاط	نام محله
• زنان ساکن کمپ	گروه مخاطب
• آسیب‌های ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان
• روناک رستمی	نام تسهیلگران

شکل ۵۸. سیمای کمپ نشاط

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در کمپ نشاط

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های ناشی از زلزله	• فراگیر، ویژه	• اجتماع محلی محدود	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۵۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ نشاط

۵-۲۷. سرپل ذهاب - کمپ تازه آباد

• سیمای محله

• کمپ تازه آباد	نام محله
• زنان ساکن کمپ	گروه مخاطب
• آسیب‌های ناشی از زلزله سیب	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰	میزان ساعت
• روناک رستمی	نام تسهیلگران

شکل ۶۰. سیمای کمپ تازه آباد

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در کمپ تازه آباد

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های ناشی از زلزله	• ویژه وفاگیر	• اجتماع محلی محدود	• کوتاه مدت: ۲ ماه • بلند مدت: ۳ سال

شکل ۶۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ تازه آباد

۵-۲۸. سریل ذهاب - کمپ میراث فرهنگی

• سیمای محله

• کمپ میراث فرهنگی	نام محله
• زنان و مادران آسیب دیده	گروه مخاطب
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان ساعت
• روناک رستمی	نام تسهیلگران

شکل ۶۲. سیمای کمپ میراث فرهنگی

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در کمپ میراث فرهنگی

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• آسیب‌های روانی ناشی از زلزله	• ویژه	• اجتماع محلی محدود	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۶۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در کمپ میراث فرهنگی

۵-۲۹. گیلانغرب - محله سراب

• سیمای محله

• محله سراب	نام محله
• زنان محلی دارای خانواده آسیب دیده اجتماعی	گروه مخاطب
• اعتیاد	نوع ریسک
• بهار و تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰	میزان ساعت
• حدیث حیدری راد	نام تسهیلگران

شکل ۶۴. سیمای محله سراب

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله سراب

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• اعتیاد	• فراگیر و بلند مدت	• محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلندمدت: ۳ ساله

شکل ۶۵. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله سراب

۳۰-۵. گیلانغرب - محله رشیدپور

• سیمای محله

• محله رشید پور	نام محله
• زنان محلی و سرپرست خانواده	گروه مخاطب
• فقر و بیکاری	نوع ریسک
• تابستان ۱۳۹۷	زمان اجرا
• ۶۰ ساعت	میزان ساعت
• الهام پروانه	نام تسهیلگران

شکل ۶۶. سیمای محله رشیدپور

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله رشیدپور

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوکی)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• فقر و بیکاری	• فراگیر و بلندمدت	• محلی	• کوتاه مدت: ۳ ماهه • بلندمدت: ۳ ساله

شکل ۶۷. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله رشیدپور

۳۱-۵. قصر شیرین - محله قصر جدید

• سیمای محله

نام محله	• قصر جدید
گروه مخاطب	• زنان و دختران محلی
نوع ریسک	• افزایش آمار طلاق
زمان اجرا	• تابستان ۱۳۹۷
میزان ساعت	• ۶۰ ساعت
نام تسهیلگران	• پرستو امامی

شکل ۶۸. سیمای محله قصر جدید

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله قصر جدید

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• افزایش آمار طلاق	• فراگیر	• محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلند مدت: ۳ ساله

شکل ۶۹. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله قصر جدید

۳۲-۵. قصر شیرین – محله تازه آباد

• سیمای محله

نام محله	• تازه آباد
گروه مخاطب	• زنان جامعه محلی
نوع ریسک	• تعارضات زناشویی
زمان اجرا	• تابستان ۱۳۹۷
میزان ساعت	• ۶۰ ساعت
نام تسهیلگران	• پرستو امامی

شکل ۷۰. سیمای محله تازه آباد

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در محله تازه آباد

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• تعارضات زناشویی	• فراگیر و بلند دمت	• محلی	• کوتاه مدت: ۲ ماهه • بلندمدت: ۳ ساله

شکل ۷۱. مشخصات طرح تاب‌آوری در محله تازه آباد

۳۳-۵. کرمانشاه- روستای چشمه سفید

• سیمای محله

نام محله	• تازه آباد
گروه مخاطب	• زنان و دختران روستایی
نوع ریسک	• نا امنی اجتماعی
زمان اجرا	• تابستان ۱۳۹۷
میزان ساعت	• ۶۰ ساعت
نام تسهیلگران	• گیتی صیادی

شکل ۷۲. سیمای روستای چشمه سفید

• نقشه راه پیشنهادی برای تقویت تاب‌آوری در روستای چشمه سفید

عنوان ریسک یا شوک	نوع ریسک (شوک)	سطح اجتماعی که طرح در آن اجرا شده	بازه زمانی
• نا امنی اجتماعی	• فراگیر و بلند مدت	• روستایی و محلی	• کوتاه مدت: ۱ ماهه • بلند مدت: ۲ ساله

شکل ۷۳. مشخصات طرح تاب‌آوری در روستای چشمه سفید

۶. سیمای تاب‌آوری

سیمای طرح توان‌افزایی و ارتقاء تاب‌آوری اجتماعی در استان کرمانشاه

معاونت امور زنان و خانواده
ریاست جمهوری

سال ۹۷ - ۱۳۹۶

نوع ریسک‌ها	تعداد تسهیل‌گران	تعداد افراد تحت پوشش	تعداد ریسک‌ها یا شوک‌های شناسایی شده	تعداد اجتماع محلی
فراگیر بلندمدت ویژه فصلی	۳۳	۹۰۰	۱۲	۳۳

۷. سیمای ریسک‌ها

سیمای ریسک ها و شوک های شناسایی شده در طرح توان افزایی
و ارتقاء تاب آوری اجتماعی در جوامع محلی استان کرمانشاه

کرمانشاه

سال ۹۷-۱۳۹۶
سیمای طرح تاب آوری استان کرمانشاه

عنوان ریسک های اولویت دار شناسایی شده

- فقر اقتصادی
- بیکاری
- افزایش آمار طلاق
- افزایش اجتماعی
- ناامنی
- اعتیاد
- خشکسالی های در پی و افزایش ریزگردها
- آسیب های ناشی از زلزله
- تعارضات زناشویی
- بی سوادی و کم سوادی
- مهاجرت
- تخریب جنگل های بلوط
- تعارضات والدین و فرزندان

۸. نقشه راه

